

PRZYPOWIEDZIEĆ (8) *vb pf*

o oraz drugie e jasne; w *inf* oraz *praet i con* -wie-; *fut i imp* z tekstów nieoznaczających é.

inf przypowiedzieć (4). ◇ [fut 1 pl przypowi(e)my. ◇ 3 pl przypowiedzą.] ◇ *praet* 3 sg m przypowiedział (1). ◇ 3 pl m pers przypowiedzieli (1). ◇ *imp* 2 sg przypowi(e)dz (1). ◇ *con* 3 sg m by przypowiedział (1). ◇ [impers *praet* przypowiedzi(a)no, przypowiedzi(a)no było.]

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. Wyznaczyć komuś coś, przydzielić; *decernere* Mącz [co; w tym: komu (2)] (3) : [kto chorągiew na mur wniesie, temu wojewodztwo przypowiedzą PamJancz 154.]

Zwroty: »jurgelt przypowiedzieć« (1): Stipendium decernere, Iurgelt przipowiedzieć. Mącz 48d.

»służbę przypowiedzieć« [szyk zmienny] (2): Papież tedy ktory prągnął walki z Luteryany/ ácz na Koncilium pośłał pośły/ wżákże lud gotował táiemnie ná Luteryany/ to ieft pieszych 12. tylięcy/ [...] á Rotmiłtrzem przypowiedział służbę ná drugi rok/ y wżytkim z iurgieltem. BielKron 223v; KochOdpr D; [A iż też temu wojsku polskiemu na drugą ćwierć lata [tj. drugi kwartał roku] już służbę przypowiedziano ListyZygmAug 1561/344, 1553/249; Który by też mając wojenny rysztunek, mógł się zdobyć na jakiś poczet konnych abo pieszych, tym wszystkim żołd przystojny płacić chcemy i służbę im przypowiemy. AktaSejmikPozn 1587/63; PamJancz 199; BielKron 1597 523, 653, 668.]

2. Zezwolić na coś [komu czego] (1) :

W przeciwstawieniu: »zapowiedzieć ... przypowiedzieć« (1): Ízkortá [tj. náložnicy] zápowiedzieli kápłanom/ á máłżeńftwá przypowiedzieli [przywódcy rozruchów chłopskich] BielKron 202.

3. [Dołączyć się do czyjejs wypowiedzi [ku czemu]: X. Szczęsny czyniąc konkluzją przypowiedział ku sentencyji brackij w Apologii napisanej, a wziąwszy księgi czytał AktaSynod I 74.]

4. Wypowiedzieć (o wojnie); *indicere* Calag (4) :

Zwrot: »wojnę przypowiedzieć« = *indicere bellum* Calag [w tym: komu (3)] (4): Calag 316a; Y iefli ná to czekamy/ áby nam [cesarz turecki] iáwnie wojnę przypowiedział/ tedyłmy záprawdę zewłzech nanieóftroznieyły. OrzJan 12, 10, 13.

5. [Przyrzec [komu cum A cum inf]: Nazajutrz tedy rano przypowiedziano jem było przymierze za piętnaście lat trzymać prawie a wiernie PamJancz 111.]

6. [Ogłosić, że coś nastąpi, zapowiedzieć coś [komu co]: A w tym czáście bieżał [król] do Polłki/ y ziechał łie z Krolową v Rádofzyć: gdzie przypowiedział śláchcie wojnę do Prus łkoro ná wiofnę. BielKron 1597 310.]

Formacje współrdzenne cf POWIEDZIEĆ.

Cf **PRZYPOWIEDZENIE, PRZYPOWIEDZIANY**

JR, (LW, MN)